

GRØNLAND & DANMARK

LÆRERVEJLEDNING

MUNDU

Udgivet af:

MUNDU - center for global dannelse,
August 2025

Støttet af:

Udviklingen og udarbejdelsen af undervisningsmaterialet er finansieret af Nordatlantpuljen, gennem 'Pulje til udarbejdelse og udbredelse af undervisningsmaterialer om Danmarks kolonihistorie, herunder i Grønland'.

Produceret af:

Interviews

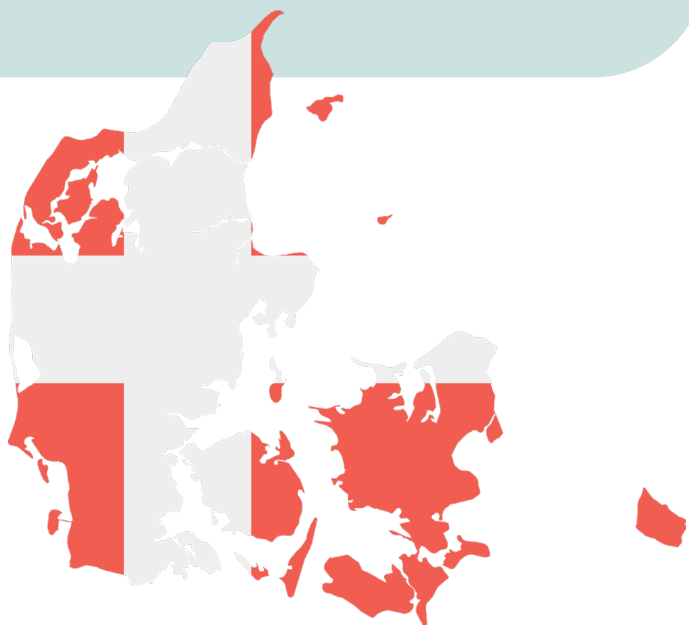
Jonna Ørris

Tekst, opgaver & illustrationer

Anne Hinke Kirkegaard

Grafisk stil, opsætning & illustrationer

Katrine Brun Lunding

INDHOLD

4

OM FORLØBET

6

FÆLLES MÅL

7

VEJLEDNING TIL ELEVMATERIALET

17

LITTERATURLISTE

Om forløbet

Introduktion

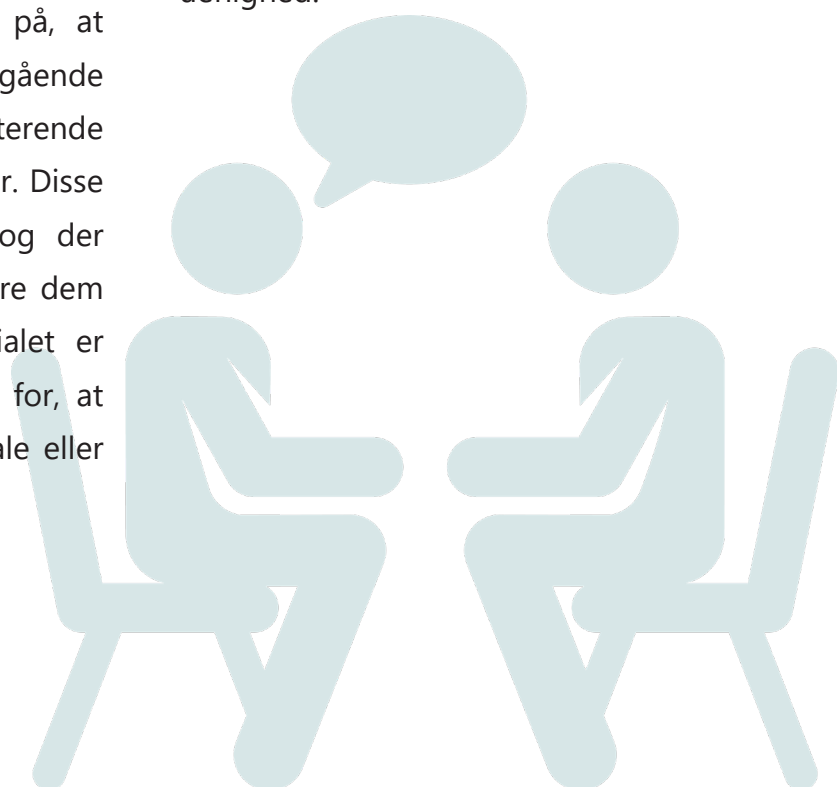
Undervisningsforløbet *Grønland og Danmark – fortid, nutid og fremtid* har til formål at give eleverne en dybere og mere nuanceret forståelse for Grønlands historie, kultur og det komplekse forhold til Danmark. Eleverne trænes i historiebevidsthed, hvor de øver sig i at reflektere kritisk over, hvordan både fortid, nutid og fremtid bliver fortalt og fortolket. Gennem forløbet bliver eleverne præsenteret for en række forskellige kilder, perspektiver og kulturpersoner, der bidrager til en nuanceret forståelse af Grønlands samfund, samtid og historie og Danmarks påvirkning af dette.

Didaktiske overvejelser

I denne tid kan danske og grønlandske fortællinger ofte fremstå som modsatrettede. Derfor er det vigtigt at skabe et rum, hvor eleverne lærer at forstå og analysere historien som et felt med mange perspektiver og interesser. Eleverne tilegner sig viden om historiske begivenheder og lærer at reflektere kritisk over, hvordan historien fremstilles, hvem der fortæller den, og hvorfor netop disse fortællinger er blevet fremhævet.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at eleverne kan have begrænset forudgående kendskab til Grønland samt eksisterende fordomme eller stereotype forestillinger. Disse forudsætninger skal tages alvorligt, og der skal arbejdes målrettet med at udfordre dem gennem refleksion og dialog. Materialet er sammensat, så eleverne får forståelse for, at historiske narrativer sjældent er neutrale eller objektive.

Som lærer spiller du en central rolle i at facilitere en åben og tryk diskussion, hvor eleverne tør stille spørgsmål, udfordre stereotype forestillinger og udtrykke deres egne refleksioner. Dette kræver, at du er opmærksom på at guide samtalerne, så de bliver respektfulde og inkluderende. Du bør være opmærksom på, hvordan eleverne modtager og bearbejder nye perspektiver, og hjælpe dem med at forstå komplekse emner, der kan fremkalde følelser af usikkerhed eller uenighed.

Sådan bruger du forløbet

Undervisningsforløbet består af syv kapitler inkl. en introduktion og afrunding, der hver især bygger videre på hinanden og skaber progression i elevernes forståelse og refleksion.

- **KAPITEL 1** (Introduktionen) giver eleverne et overblik, og introducerer hvad *erindringshistorie* betyder.
- **KAPITEL 2** dykker ned i måden, vi fortæller historien på.
- **KAPITEL 3** går i dybden med kulturmøder og missionering og hjælper eleverne til at forstå konsekvenserne af kulturelle forandringer.
- **KAPITEL 4** udforsker de politiske og historiske begivenheder, der har formet Grønlands forhold til Danmark.
- **KAPITEL 5** lader eleverne dykke ned i nutidige grønlandske stemmer, der aktivt gør op med fortidens stereotyper.
- I **KAPITEL 6** møder eleverne to unge grønlændere, der kommer med deres perspektiv på Grønlands nutid og fremtid.
- **KAPITEL 7** (Afrunding) samler trådene fra de foregående kapitler.

Undervejs i forløbet finder du refleksions-spørgsmål, cases, faktabokse og kreative opgaver, som er med til at sikre, at eleverne engageres i stoffet.

Historien om Danmark og Grønland er i denne tid i konstant udvikling og forandring, og det anbefales, at du som lærer supplerer undervisningen med aktuelle nyheder, der yderligere kan aktualisere stoffet og give eleverne flere perspektiver på emnet.

Erindringshistorie

Erindringshistorie bygger på idéen om, at historie ikke kun handler om fakta, men også om fælles erindringer og identitet. Begrebet stammer fra sociologien og bruges i historieundervisning til at arbejde med, hvordan fortiden bliver brugt – og hvad den betyder i nutiden.

Fælles Mål

Kompetence-område	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensområder og -mål
<p><i>Historie:</i> Kronologi og sammenhæng</p>	<p>Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger.</p>	<p>Kronologi, brud og kontinuitet</p> <p>Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng.</p> <p>Eleven har viden om begivenheders forudsætninger, forløb og følger.</p> <p>Eleven har viden om historisk udvikling.</p> <p>Historiekanon</p> <p>Eleven har viden om kanonpunkter.</p>
<p><i>Historie:</i> Historiebrug</p>	<p>Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid.</p>	<p>Konstruktion og historiske fortællinger</p> <p>Eleven har viden om sammenhænge mellem fortidsfortolkninger, nutidsforståelser og fremtidsforventninger.</p> <p>Eleven har viden om historiske fortællingers brug i et samtids- og fremtidsrettet perspektiv</p> <p>Historisk bevidsthed</p> <p>Eleven har viden om funktion af historie i fortid og nutid.</p> <p>Eleven har viden om faktorer, der kan påvirke historisk bevidsthed</p>
<p><i>Dansk:</i> Fortolkning</p>	<p>Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.</p>	<p>Fortolkning</p> <p>Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster</p> <p>Eleven har viden om identitetsfremstillinger</p> <p>Perspektivering</p> <p>Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger.</p> <p>Eleven kan sætte tekster i relation til mulige fremtidsperspektiver.</p>
<p><i>Samfundsfag:</i> Sociale og kulturelle forhold</p>	<p>Eleven kan tage stilling til og handle i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger.</p>	<p>Kultur</p> <p>Eleven kan diskutere kulturs betydning for individer og grupper.</p> <p>Eleven kan analysere konkrete eksempler på globale kulturelle fænomener.</p>

Vejledning til elevmaterialet

Kapitel 1: Introduktion

Formålet med kapitlet

Formålet med introduktionskapitlet er at aktivere elevernes forhåndsviden, skabe nysgerrighed og give dem et grundlæggende historisk overblik. Eleverne skal forstå, at historie ikke er neutral eller fastlagt én gang for alle, men formes og fortolkes ud fra forskellige perspektiver. Eleverne introduceres til centrale begreber som kolonialisme, erindringshistorie og identitet, og får redskaber til at forstå, hvordan fortiden påvirker nutiden.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Historie er ikke bare en samling fakta, men fortællinger, som nogen vælger at fremhæve.

- Forskellige grupper (f.eks. danskere og grønlændere) kan huske den samme begivenhed meget forskelligt – det er, hvad der kaldes erindringshistorie.
- Kolonialisme har haft stor betydning for forholdet mellem Grønland og Danmark – både historisk og i dag.
- Fortællingen om Grønland og Danmark er ikke færdigskrevet – eleverne skal forstå, at de selv er med til at forme historien, de husker og fortæller videre.

Sådan kan opgaverne gribes an

Startopgave: Hvad tænker du, når jeg siger Grønland?

Brug denne opgave til at få elevernes første tanker frem. Saml evt. op på elevernes forestillinger med en klassesamtale: Hvad ved vi allerede? Hvad er vi nysgerrige på?

Dine egne erindringer

Start med at lade eleverne dele deres egne erindringer fra en fælles begivenhed, f.eks. en lejrskole eller skolefest. Brug det som springbræt til at forklare, hvordan perspektiv og følelser påvirker, hvordan vi husker. Brug faktaboksene om narrativ og erindringsfællesskab (Kapitel 2, side 13).

Opgave: Placér jer i historien

Opgaven træner elevernes kronologiske overblik, samarbejdsevner og refleksion over historiefortælling. Samtidig tydeliggør øvelsen, at historiske begivenheder hænger sammen og ikke bare er enkeltstående punkter på en tidslinje.

Sådan gør I:

Forberedelse:

1. Print PDF'en med tidslinjen uden årstal.
2. Klip alle begivenhederne ud som enkelte kort.
3. Bland kortene godt, og læg dem med bagsiden opad.

Fordel kortene:

4. Hver elev eller makkerpar får ét begivenhedskort.

5. Giv dem 2-3 minutter til at læse deres kort og tale om, hvor i historien de tror, det hører til.

Find rækkefølgen:

6. Når alle har læst deres kort, rejser eleverne sig op og bevæger sig rundt i lokalet.
7. Eleverne taler sammen for at finde ud af, hvilken rækkefølge kortene bør placeres i.
8. Til sidst stiller hele klassen sig op i én lang række i den rækkefølge, de tror begivenhederne fandt sted – fra den ældste begivenhed til den nyeste.

Oplæsning og tjek:

9. Gå rækken igennem én elev ad gangen: Eleven læser kortet højt for klassen.
10. Når alle kort er læst op, sammenligner I rækkefølgen med den faktiske tidslinje fra kapitel 1.
11. Diskutér forskellene: Hvor tog I fejl? Hvad overraskede jer?

Refleksionsspørgsmål (efter øvelsen):

12. Hvilke begivenheder var nemme at placere – og hvorfor?
13. Hvilke begivenheder var svære? Hvad gjorde jer i tvivl?
14. Hvad fortæller rækkefølgen om, hvordan Grønland og Danmarks forhold har udviklet sig?

Kapitel 2: Hvem fortæller historien?

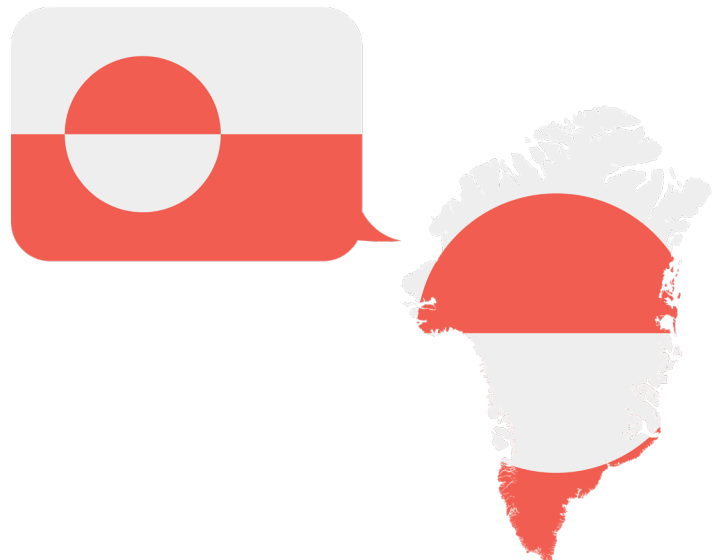
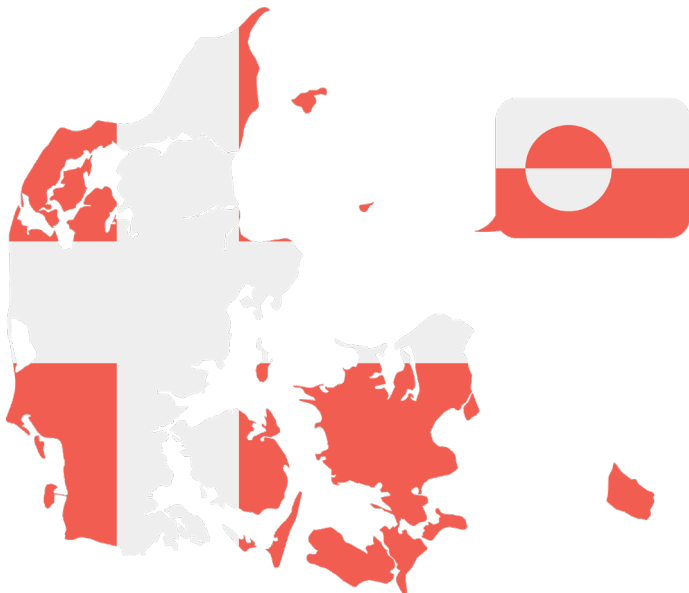
Formålet med kapitlet

Dette kapitel introducerer eleverne for centrale begreber i historieundervisningen: narrativer, erindringsfællesskaber og magtens betydning for historiefortælling.

Eleverne arbejder med, hvordan forskellige grupper – afhængigt af deres position og erfaring – kan huske og fortælle den samme begivenhed på forskellige måder. Eksemplet med "Eksperimentet" fra 1951 fungerer som case til at konkretisere begreberne og åbne for etiske og følelsesmæssige refleksioner.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Brug casen til at tale med eleverne om, hvad det betyder, at Danmark i mange år har haft monopol på at fortælle historien om forholdet til Grønland.
- Tal om, hvordan grønlandske perspektiver ofte er blevet udeladt – og hvad det betyder, når de i højere grad begynder at blive hørt.
- Inddrag idéen om, at en undskyldning fra staten ikke kun handler om skyld, men også om anerkendelse og narrativ kontrol.

Sådan kan opgaverne gribes an

Find og fortæl historien fra to vinkler

Denne øvelse hjælper eleverne med at forstå, hvordan historiske begivenheder kan fortælles forskelligt, afhængigt af perspektivet. Målet er at give eleverne en konkret oplevelse af, hvad et narrativ er, og hvordan magt, interesser og identitet former den måde, vi husker og formidler historien på. Opgaven træner både faglig analyse og empatisk forståelse.

Sådan kan I gøre:

Vælg i fællesskab en begivenhed fra tidslinjen (f.eks. Hans Egedes ankomst, hjemmestyrets indførelse osv.).

Del eleverne op i to hold: Ét skal fortælle historien ud fra et dansk perspektiv, det andet ud fra et grønlandsk perspektiv.

Bed eleverne overveje, hvilke ord, temaer og følelser de vil lægge vægt på, og hvordan fortællingen skal bygges op.

Efter fremlæggelsen skal eleverne diskutere i plenum: Hvilke forskelle og ligheder var der? Hvad siger det om fortællerens rolle og om narrativ magt?

Kapitel 3: Forskellige perspektiver

Formålet med kapitlet

Dette kapitel giver eleverne indsigt i, hvordan mødet mellem kristne missionærer og inuitkulturen påvirkede Grønlands historie og identitet. Gennem arbejdet med Hans Egede og den efterfølgende debat om hans rolle, får eleverne mulighed for at reflektere over sammenstødet mellem kulturer, magtforhold og erindringsfællesskaber.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Missionering var ikke kun et religiøst projekt, men også en del af kolonial magtudøvelse.
- Inuiternes verdenssyn og livsform blev aktivt udfordret og forandret – det fik store konsekvenser, som stadig mærkes i dag.
- Fortællingen om Hans Egede er et eksempel på, hvordan én person kan optræde forskelligt i forskellige erindringsfællesskaber.
- Den moderne debat om statuer og mindesmærker viser, at fortiden ikke er afsluttet – men diskuteres og forhandles i nutiden.

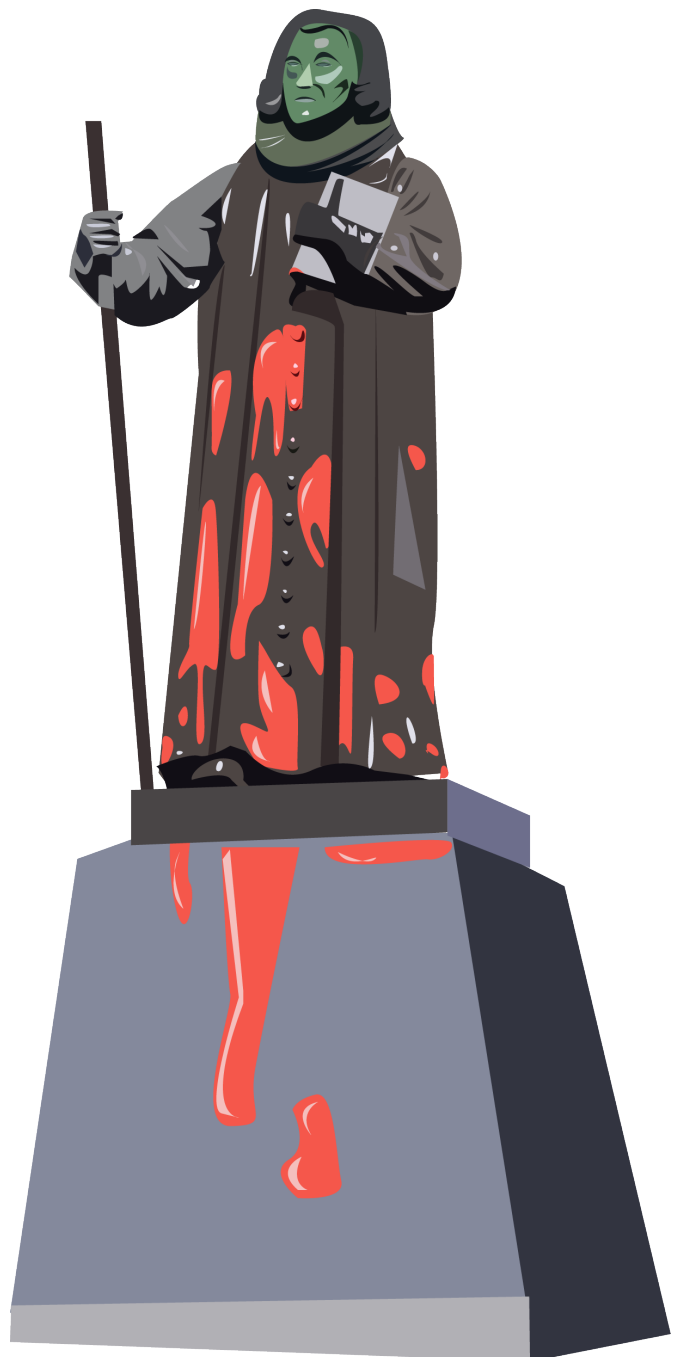
Sådan kan opgaverne gribes an

Brev fra fortiden

Formålet med opgaven er at styrke elevernes evne til indlevelse og identifikation med en anden kultur. Giv eleverne mulighed for at skrive med udgangspunkt i deres viden om inuiternes tro og livsform. Tal om, hvordan det føles at få at vide, at ens liv er forkert, og hvordan det ville opleves i dag.

Debat om Hans Egede-statuen

Efter at eleverne har arbejdet med spørgsmålene til casen, kan du dele dem i tre grupper med forskellige perspektiver: Nogle forsvarer statuen, andre vil fjerne den, og nogle vil sætte et skilt op. Lad dem argumentere ud fra forskellige værdier og erfaringer.

Undersøg konsekvenserne

Formålet med opgaven er at hjælpe eleverne med at se, hvordan missionering og kolonisering ikke blot er noget, der hører fortiden til, men også har efterladt spor, der stadig påvirker samfundet i dag. Eleverne arbejder i mindre grupper og undersøger, hvordan missioneringen har sat sig i nutidens Grønland – kulturelt, religiøst, sprogligt og i det offentlige rum.

Sådan kan I gøre:

Lad eleverne arbejde i grupper og finde eksempler på nutidige spor af missionering – brug fx internetsøgning eller billeder fra Nuuk, Wikipedia, Grønlands Statistik, visitgreenland.com, DR.dk eller KNR.gl.

Brug fx følgende punkter som inspiration til grupperne:

Religion:

- Over 95 % af Grønlands befolkning er i dag medlem af Folkekirken og de fleste kirker i Grønland ligner danske landsbykirker.

Sprog:

- Dansk er stadig et officielt sprog og dominerer i skoler, videregående uddannelser og administration.

Kultur og identitet:

- Mange unge inuitter får i dag traditionelle ansigtstatoveringer, som tidligere blev forbudt af missionærer. Dette ses som en form for kulturel genoprejsning eller dekolonisering.

Byrum og arkitektur:

- Undersøg billeder fra Nuuk: Hvordan ligner byen danske byer? Kig på huse, skiltning, statuer, kirker osv.
- Er der symboler eller bygninger, der viser kristen eller dansk indflydelse?

Hverdagsliv og normer:

- Hvilke normer og værdier præger i dag det grønlandske samfund – og hvordan kan nogle af dem have rødder i kristen mission?

Kapitel 4: Forholdet mellem Grønland og Danmark

Formålet med kapitlet

Dette kapitel undersøger magtbalancen og det gensidige forhold mellem Danmark og Grønland i det 20. århundrede – med særligt fokus på 1930'ernes territoriale stridigheder og grundlovsændringen i 1953. Eleverne bliver introduceret til centrale historiske aktører og får indblik i, hvordan forholdet mellem landene både har været præget af strategiske interesser og forskellige syn på selvbestemmelse. Kapitlet balancerer mellem to stemmer, som historisk set har været formidlere af forholdet, og præsenterer afslutningsvis en kritisk, poetisk stemme, der sætter spørgsmålstejn ved det officielle narrativ.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Grønland er i høj grad blevet formet gennem beslutninger truffet af Danmark – ofte uden grønlændernes direkte samtykke.
- Både Knud Rasmussens og Augo Lynges citater giver indblik i, hvordan forholdet blev begrundet og italesat – men også i, hvordan det blev accepteret eller ønsket fra grønlandsk side.

- Aqqaluk Lynges digt introducerer en kontrast til de to andre stemmer og viser, hvordan vrede, indignation og kolonial kritik også er en del af det grønlandske narrativ.

Sådan kan opgaverne gribes an

Case-opgaven (Lynges og Rasmussens roller):

Lad eleverne arbejde i grupper og vælge den case, de finder mest interessant. Giv tid til nærlæsning og diskussion af personens rolle i udviklingen af forholdet mellem Grønland og Danmark. Brug citaterne aktivt som analyseredskaber – og støt evt. eleverne i at finde relevante kilder eller billeder online. Gruppernes minipræsentationer kan fungere som start på en fælles samtale om narrativer og interesser.

Perspektiv-opgaven (Aqqaluk Lynges):

Find digtet *Danskerkritisk digt* online og læs det højt i klassen (gerne delt op i mindre bidder med korte refleksionspauser). Brug spørgsmålene til at åbne for en samtale om digtets vrede, metaforer og budskab. Diskutér, hvordan denne stemme komplementerer eller bryder med de to tidligere cases. Digtet kan også bruges til at arbejde med sprog og virkemidler i en historisk kontekst.

Kapitel 5: Grønlandske stemmer: Et opgør med stereotyper

Formålet med kapitlet

I kapitel 5 arbejder eleverne med, hvordan historiske magtforhold og stereotype forestillinger stadig spiller en rolle i nutidens forhold mellem Danmark og Grønland. Gennem cases og refleksioner bliver eleverne introduceret til begreber som paternalisme og stereotyper, og hvordan kultur og kunst kan bruges som en modfortælling og som politisk aktivisme. Kapitlet har et klart nutidigt fokus og bygger bro mellem historie, samfundsfag og kulturforståelse.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Paternalisme som et historisk og nutidigt fænomen: Hvordan magt kan forklæde sig som "omsorg".
- Negative stereotyper og deres konsekvenser for menneskers liv og selvopfattelse.
- Kunst og kultur som redskab til at skabe forandring og genskabe identitet.
- Sammenhængen mellem historiske begivenheder og nutidige politiske handlinger.

Sådan kan opgaverne gribes an

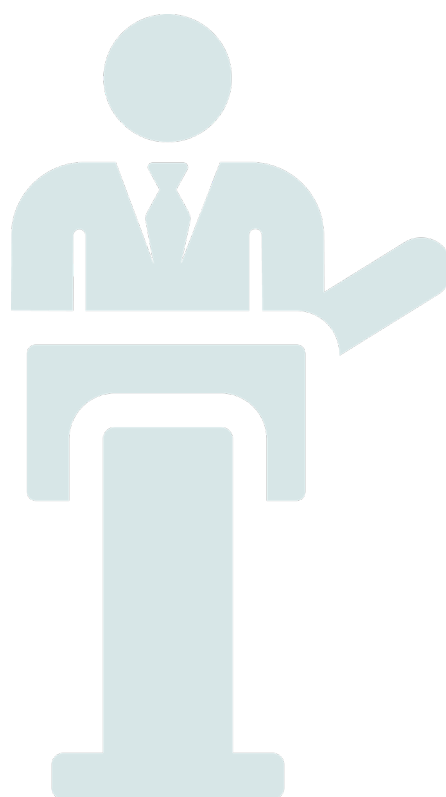
Case 1: Tupilak

Sæt gerne sangen "Tupilak" på i klassen, og lad eleverne følge med i teksten med engelske undertekster. Tal sammen om, hvordan sangen formidler vrede og modstand, samt hvordan Tarrak bruger både musik og sprog til at tage magten over sit narrativ. Brug refleksionsspørgsmålene i mindre grupper.

Case 2: Opgør i Folketinget

Find evt. talen i sin fulde længde på dansketales.dk. Her ligger også en video af Aki-Mathilde, der holder talen på grønlandsk. I kan evt. se et mindre uddrag.

Drøft i klassen, hvorfor talen vakte debat. Brug spørgsmålene til at diskutere, hvordan sprog, sted og stemme kan være magtfulde midler i kampen for ligestilling.

Udforsk Julie Edel Hardenbergs kunst

Formålet med opgaven er at give eleverne mulighed for at arbejde undersøgende og æstetisk med grønlandsk samtidskunst, der tematiserer identitet, kolonialisme og kulturelle modsætninger. Opgaven lægger op til refleksion over, hvordan kunst kan bruges som et redskab til både personlig og politisk ytring, og hvordan visuelle udtryk kan nuancere historiske og samfundsmæssige fortællinger.

Sådan kan I gøre:

1. Introducér Julie Edel Hardenberg som samtidskunstner, der ofte arbejder med Grønlands identitet i en postkolonial kontekst. Fortæl, at hendes værker kredser om emner som dobbeltkultur, sprog, diskrimination og selvforståelse.
2. Lad eleverne arbejde individuelt eller i par. Bed dem vælge ét værk fra hendes hjemmeside (hardenberg.gl), de synes er særligt interessant, tankevækkende eller provokerende.
3. Bed eleverne svare på arbejdsspørgsmålene (evt. som en præsentation). Spørgsmålene er åbne og lægger op til fortolkning og diskussion.

4. Saml op i plenum: Tal om, hvilke temaer eleverne har genkendt på tværs af værkerne, og hvordan kunst kan fungere som modstand eller kommentar til stereotype opfattelser og historiske uretfærdigheder.

Forslag til ekstra-opgave:

Lad eleverne arbejde kreativt og selv skabe et værk (fx collage, tekstiltryk, digital grafik), inspireret af de temaer, Hardenberg arbejder med.

Kapitel 6: Grønlands nutid og fremtid

Formålet med kapitlet

Dette kapitel giver eleverne mulighed for at arbejde med nutidige stemmer og fremtidsperspektiver i forholdet mellem Danmark og Grønland. Eleverne møder to unge grønlændere, Aviaja og Paarnaq, som med afsæt i deres egne erfaringer reflekterer over sprog, uddannelse, ligestilling og drømme om selvstændighed.

Fortiden og nutiden bindes her sammen og kapitlet giver en vigtig mulighed for at styrke elevernes historiske bevidsthed og kritiske sans. Det træner også deres evne til at lytte til personlige stemmer og forholde sig reflektivt til egne holdninger.

Som understøttende materiale til kapitlet kan interviews med Paarnaq og Aviaja findes i fuld længde på mundu.dk.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Sprogets dobbeltrolle: som adgangsbillet til viden og job, men også som identitetsbærer og kulturarv.
- Ligestilling som mål i relationen mellem Danmark og Grønland, men også som følelse og oplevelse i mødet mellem mennesker.
- Hvordan uddannelse og personlige kompetencer er centrale i kampen for øget selvstændighed.
- Betydningen af at lytte til unge stemmer for at forstå fremtidens udfordringer og muligheder.

Sådan kan opgaverne gribes an

Forslag til ekstraopgave i afsnittet 'Sprog':

Overvej at lave en særlig snak om sprog og identitet. Bed evt. eleverne sammenligne med deres egne sprogkompetencer eller flersprogede venner. Brug citaterne som oplæg og undersøg, hvordan sprog både kan åbne og lukke muligheder, og hvilken rolle kropssprog spiller i kommunikation. Find evt. videoer af grønlandere, der taler sammen og sammenlign med videoer af danskere, amerikanere eller sydeuropæere, der taler sammen.

Postkort fra fremtiden:

Lad eleverne arbejde individuelt eller i grupper. Brug evt. billeder af Grønland til at inspirere. Eleverne kan skrive postkortet i hånden og læse det højt for hinanden bagefter.

Sådan kan I gøre:

1. Start med at læse afsnittet "Drømme for Grønlands fremtid" højt i fællesskab og diskutér, hvad Aviaja og Paarnaq håber på.
2. Tal med klassen om, hvordan fremtiden kunne se ud, hvis Grønland blev mere selvstændigt og ligeværdigt.
3. Eleverne skriver derefter et postkort fra fremtiden (år 2035), hvor de beskriver, hvordan Grønland ser ud, føles og fungerer.
4. Eleverne kan arbejde med både tekst og illustration, og de opfordres til at bruge deres fantasi, men samtidig vise, at de har forstået de centrale budskaber i interviewene.
5. Afslut med en fælles præsentation i klassen, hvor eleverne læser deres postkort op eller hænger dem op til en udstilling.

Forslag til ekstra-opgave

Lad eleverne finde nyheder, opslag på sociale medier eller videoer med unge grønlandere, der taler om fremtiden. Hvad fortæller de, og hvordan stemmer det overens med det, Aviaja og Paarnaq fortæller?

I kan evt. arbejde med podcastserien fra DR, *Qallunaaq - hvad er jeg?*, om 25-årige Christian, der er født og opvokset i Nuuk, men som ikke taler grønlandsk. Christian udforsker splittelsen i at være fremmed i sit eget land på en spændende og rørende måde, og har ligesom Paarnaq og Aviaja fokus på, hvad sprog betyder for identitet.

Kapitel 7: Afrunding

Formålet med kapitlet

Formålet med det afsluttende kapitel er at styrke elevernes historiebevidsthed og give dem mulighed for at reflektere over det samlede forløb. Eleverne skal vende blikket indad og overveje, hvordan forløbet har påvirket deres forståelse af Grønland, kolonihistorie, magt og identitet.

Gennem forløbet har eleverne arbejdet med begreber som narrativ, erindringsfællesskab, strukturel ulighed og identitet. Dette kapitel giver dem mulighed for at reflektere over den læring og forholde sig aktivt og kritisk til deres rolle som del af en historisk og nutidig relation mellem Danmark og Grønland.

Faglige pointer at lægge vægt på

- Historiebevidsthed handler om at forstå, hvordan fortiden påvirker vores nutid og vores valg for fremtiden.
- Der findes ikke altid én entydig fortælling om fortiden – forskellige stemmer og erfaringer bidrager til en mere nuanceret forståelse.
- Magt, sprog og kultur er tæt forbundet i fortællingerne om Grønland og Danmark.

Sådan kan opgaverne gribes an

Opgave: Hurtigskriv – Hvad tager du med dig?

Skab et roligt rum til skrivningen – sæt eventuelt rolig baggrundsmusik på, og mind eleverne om, at de ikke skal skrive "rigtigt", men ærligt. Brug

eventuelt efterfølgende tid på frivillig deling i grupper eller fællesrunde. Opgaven egner sig også til elevens portefølje og evaluering.

Afslutningsopgave: Hvad ved du nu?

Bed eleverne finde det, de skrev i kapitel 1 (startopgaven). Lad dem enten tegne eller skrive en ny version nu. Brug det som visuel evaluering – gerne ophængt i klassen eller præsenteret for hinanden. Det viser både progression og personligt udbytte.

Litteraturliste

Augustesen, A.; Hansen, K. (2011) *Det moderne Grønland - Fra koloni til selvstyre* (1. udgave) Bogforlaget Frydenlund

Færch, W. (2016) *Undskyld?* (1. udgave) Columbus

Hermann, A.K. (2023) *Imperiets børn* (1. udgave) Lindhardt Og Ringhof

Kapitel 2:

<https://www.information.dk/indland/2020/12/ingen-boern-behandles-paa-maade-laver-eksperiment-boern>

Kapitel 3:

<https://visitgreenland.com/da/artikler/300-aar-hans-egedes-mission-og-eftermaele-i-groenland/>

Egede, H. (2021) *Dagbog 1721-36* (1. udgave) Forlaget Atlanten

Kapitel 4:

Tidsskrift, Politica: Grønlands integration i rigsfællesskabet 1945-54: Mellem kold krig, normer for kolonifrigørelse og identitetspolitik: <https://tidsskrift.dk/politica/article/viewFile/69740/101714>

Knud Rasmussens tale: <https://www.dansketaler.dk/tale/knud-rasmussens-tale-ved-processen-i-haag>

Augo L ynges tale: https://danmarkshistorien.lex.dk/Augo_Lynge_Groenlands_fremtidige_statsretlige_stilling,_1952

Danskerkritisk digt af Aqqulak Lynges: <https://www.his2rie.dk/kildetekster/det-moderne-groenland-fra-koloni-til-selvstyre/tekst-34a/>

Kapitel 5:

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved Folketingets åbningsdebat: <https://www.dansketaler.dk/tale/aki-matilda-hoegh-dams-tale-ved-folketingets-abningsdebat-2024>

Julie Edel Hardenberg: [hardenberg.gl](https://www.hardenberg.gl)

Spiralsagen: <https://menneskeret.dk/nyheder/institut-menneskerettigheder-indtraeder-retssagen-spiralsagen>